[spolu]

ČASOPIS ORGANIZÁCIE NA POMOC OBETIAM TRESTNÝCH ČINOV

III. ročník, číslo: 3/2008
NEPREDAJNÉ!

POMOC OBETIAM NÁSILIA

Vychádza s finančnou podporou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

[Obete nemajú svoju bolesť napísanú na čele.]
[Pomôžte nám pomáhať!]

OBETE TRESTNÝCH ČINOV POTREBUJÚ UZNANIE, OCHRANU, INFORMÁCIE, ODŠKODNENIE

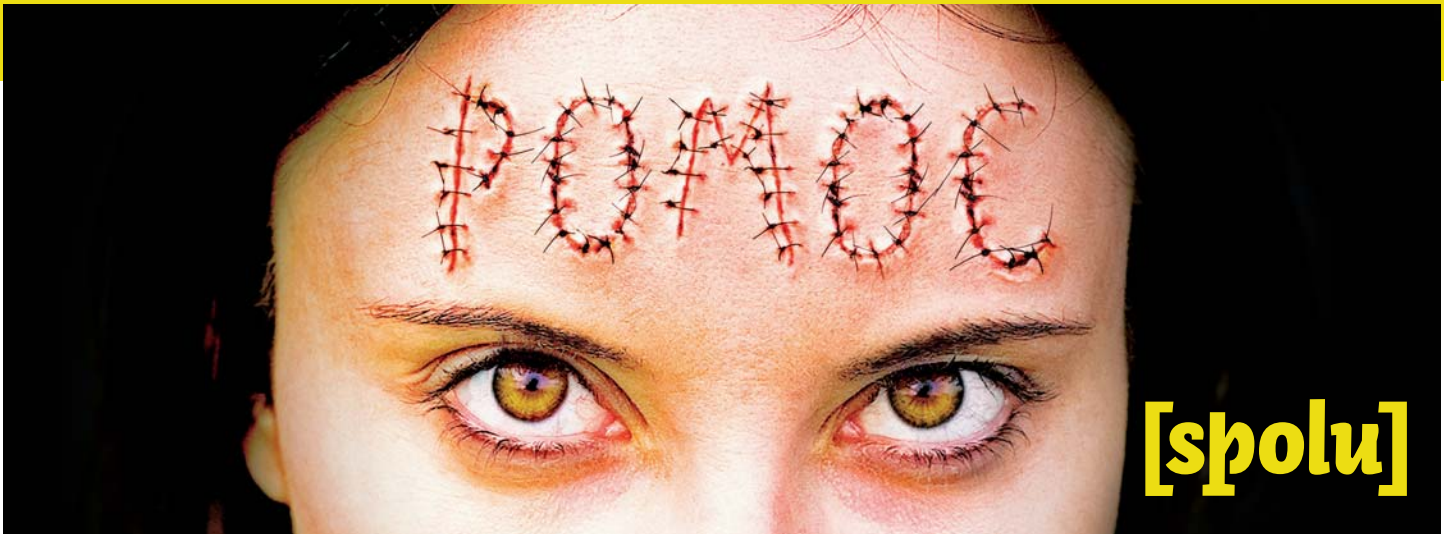

Vážení čitatelia

Už niekoľko rokov poskytujeme pomoc ľuďom v núdzi. Ľuďom, ktorí sa stali obeťami násilia – boli okradnutí, zbití, znásilnení. Ľuďom, ktorí sa ocitli v zajatí bezradnosti, bezmocnosti, ktorí nevedia, na koho sa obrátiť. Ľuďom, ktorí sa možno zo strachu uzatvárajú do seba a nosia vo svojom vnútri tichú bolesť. Ľuďom, ktorí to, že potrebujú pomocnú ruku, dobrú radu či záchytný bod, nemajú napísané na čele.

Spolupracujeme s políciou, kde obete trestných činov môžu získať kontakt na našu organizáciu a my im prostredníctvom odborníkov poskytneme náležitú špecializovanú pomoc – právnickú, psychologickú, sociálnu, ľudskú. Chceme však urobiť ešte viac a k tomu má pomôcť aj naša nová kampaň s názvom ***Obete nemajú svoju bolesť napísanú na čele.*** Spolu s ňou predstavíme aj nové logo, ktoré má lepšie vyjadriť našu snahu aj v súvislosti s kampaňou.

Kampaňou chceme dosiahnuť, aby každý, kto sa stal obeťou trestného činu, násilia, alebo nejakej katastrofy vedel, že nie je so svojim trápením sám a že sa nemusí stať obeťou aj druhýkrát – tento krát obeťou nezáujmu a ignorancie. Prostredníctvom médií tiež chceme o probléme násilia a trestných činov s ohľadom na ich obete hovoriť verejne.

Obeťou násilia sa môže stať každý z nás, každý z nás má však aj možnosť pomôcť. Preto chceme vyzvať všetkých, aby nám pomohli účinnejšie pomáhať aj prostredníctvom 2 % z daní, ktoré venujú našej organizácii. Aj keď obete nenosia správu o svojej bolesti napísanú na čele, možno sa len stačí pozornejšie pozerať a nájsť spôsob, ako im podať pomocnú ruku. Jeden z nich môže byť prostredníctvom kvalifikovanej pomoci našich odborníkov. Preto sme tu.

Jana Šípošová – výkonná riaditeľka
Pomoc obetiam násilia – Victim Support Slovakia

Pomoc obetiam násilia je nenápadná organizácia s úžasným poslaním. Ľudia v nej pracujú s veľkým nasadením a boria sa s finančnými problémami. Preto som sa rozhodla, že prispejeme a podporíme ich činnosť – **POMÔŽEME POMÁHAŤ**. Pripravili sme pre organizáciu Pomoc obetiam násilia (PON) komunikačnú kampaň. Je trochu drsná, ale cieľom je, aby sa ľudí dotkla. Dúfam, že bude dosť viditeľná, aby priniesla čo najviac financií pre PON. Nikto z nás si nemôže byť istý či niekedy, alebo dokonca už zajtra, nebude potrebovať pomoc týchto dobrých ľudí.

Ďakujem, že sme mohli prispieť.
Simona Bubánová, Managing Director – CD Ogilvy & Mather

Victim Support Slovakia
POMOC OBETIAM NÁSILIA

SPOLU, III. ročník, číslo 3/2008
Vydáva: Pomoc obetiam násilia – Victim Support Slovakia, P.O.BOX 83, 820 05 Bratislava 25
Výkonná riaditeľka: PhDr. Jana Šípošová, CSc., **Zodpovedná redaktorka:** Ing. Kveta Škvarková
Adresa redakcie: PON - redakcia časopisu SPOLU, P.O.BOX 83, 820 05 Bratislava 25
Tel./Fax: 02/ 5263 2496, **E - mail:** spolu@pomocobetiam.sk
Grafický návrh obálky: CD Ogilvy & Mather
Grafický návrh, zalomenie, tlač: Parasline, spol. s.r.o.
Registrácia: Ministerstvo kultúry SR, reg, **číslo:** 3501/2006, ISSN 1337-6675
Počet výtlačkov: 1000 ks, NEPREDAJNÉ
Copyright: © Pomoc obetiam násilia - Victim Support Slovakia

Prevencia kriminality na Slovensku

Dôsledné plnenie úloh, ku ktorým sa vláda Slovenskej republiky vo svojom programovom vyhlásení v roku 2006 zaviazala, rezultovalo schválenie dôležitých rozhodnutí, ktoré majú pre prevenciu kriminality v krajine veľký význam. Uznesením č. 681 z 15. augusta 2007 vláda schválila Stratégiu prevencie kriminality v Slovenskej republike na roky 2007 – 2010. Ide o úplne nový program prevencie, ktorý je postavený na piatich prioritách, ktoré boli vygenerované doterajšími poznatkami a skúsenosťami, ale i odporúčaniami a požiadavkami medzinárodných organizácií (Komisia OSN pre prevenciu kriminality a trestnú justíciu a Európska sieť pre prevenciu kriminality).

Bez ohľadu na poradie patrí medzi prioritami novej stratégie dôležité miesto **prevencii a zníženiu kriminality detí a mládeže** (1). Deti a mládež patria medzi tie kategórie populácie, v ktorých sa zmysel prevencie uplatňuje azda najprirodzenejším spôsobom pre najnižšiu mieru „infikácie" kriminalitou. Na druhej strane sú z hľadiska kriminality objektívne najohrozenejšou časťou obyvateľstva, no z hľadiska prevencie najviac „tvarovateľnou". Zo strany štátnej politiky treba jednoznačne považovať za humánne úsilie, aby sa deti a mladí ľudia nedostali do rozporu so zákonom, aby sa nestali páchateľmi ani obeťami trestnej činnosti. Ide aj o zodpovednosť dospelých, ako pripravia mladú generáciu, ktorá bude nositeľom novej kvality života (podľa možností bez kriminality alebo podstatnejšieho vplyvu negatívnych spoločenských javov). Hlavné úlohy, ktoré nová stratégia stanovuje v tejto oblasti, sa dotýkajú prenosu a aplikácie tých najnovších poznatkov o mládeži do praxe, systematickej prípravy tých pracovníkov prevencie, ktorí sa špecializujú na problematiku mládeže a na negatívne javy, ktoré sa najviac dotýkajú detí a mládeže nielen v školskom prostredí, ale aj mimo neho. Bude potrebné vytvoriť adekvátne podmienky aj pre prácu sociálnych kurátorov. Stratégia žiada venovať oveľa väčšiu pozornosť rozumnému a zmysluplnému vyžívaniu voľného času detí a mládeže, keďže sa ukazuje, že šetrenie a nedostupnosť na tomto poli hrozí bumerangovým efektom v podobe nárastu priestupkov a kriminality v dôsledku nedostatku inej náplne voľného času. Úzka spolupráca školy, rodiny, ale aj iných zainteresovaných subjektov (rezortov zdravotníctva, kultúry, sociálnych vecí, ale aj polície, súdov a prokuratúry a ich orgánov a zariadení) je a bude nevyhnutná.

Stratégia venuje veľkú pozornosť ďalšej priorite – **zvýšeniu bezpečnosti miest** (2). Je celkom evidentné (a je to celosvetový poznatok), že kriminalitou sú nainfikované predovšetkým veľké mestá (aj keď sa nevyhýba ani najmenším obciam). Anonymita mestského prostredia, pohyby a presuny veľkých počtov ľudí za prácou, obchodom, za kultúrou či vzdelaním (migrácia), poskytujú nemalé možnosti, príležitosti a podmienky pre konanie nezlučiteľné s bezpečnosťou. Európska mestská charta hovorí o občanoch, ktorí majú právo na „bezpečné mesto, ktoré je do takej miery, ako je to len možné, oslobodené od kriminality, delikvencie a agresie". Ak minulé stratégie ešte preferovali pre zaistenie bezpečnosti v mestách budovanie kamerových monitorovacích systémov v rámci situačnej prevencie ako bezpochyby účinných prostriedkov technického zabezpečenia, nová stratégia už požaduje od predstaviteľov miest chápať problematiku bezpečnosti komplexne. To znamená zapracovať ju – popri oblastiach bývania, dopravy, životného prostredia, vzdelávania, zamestnanosti, komunitného rozvoja, športu a kultúry – do plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja svojich miest.

Prevencia viktimizácie a pomoc obetiam zločinu (3) predstavuje v novej stratégii osobitnú prioritu. Spravodlivosť a starostlivosť o obete trestnej činnosti je v súčasnosti už samozrejmosťou vo vyspelých a demokratických krajinách. Je potešiteľné, že Slovenská republika je zaradená medzi tie štáty, v ktorých pomoc obetiam zločinu nadobudla aj inštitucionálne formy. Zabezpečuje sa činnosť poradní pre obete násilia v ôsmich krajských mestách a jednom okresnom meste (záujem je rozšíriť túto činnosť na ďalšie mestá) na Slovensku. Stratégia si vytýčila úlohu vypracovať štandardy služieb pre obete, najmä v činnosti trestnej justície, v odškodňovaní obetí, v psychologických a psychoterapeutických službách, v sociálnych a zdravotníckych službách, v liečbe drogových závislostí, v poisťovníctve, cirkvách a náboženských spoločnostiach a zamestnávateľských subjektoch. V neposlednom rade kladie stratégia veľký dôraz na prevenciu viktimizácie (zabránenie tomu, aby sa človek vôbec stal obeťou) vrátane prípravy najzraniteľnejších skupín obyvateľstva, ako sa preventívne správať v najrôznejších kritických situáciách.

Ďalšia priorita novej stratégie – **prevencia a eliminácia násilia na ženách a v rodinách** (4) – je odrazom vážneho rozporu medzi tradične deklarovanou funkciou rodiny a realitou, keď zaznamenávame vážny odklon od jej funkcií (rodina ako základná bunka spoločnosti so schopnosťou reprodukcie trvania biologického druhu a prenosu kultúrnych a výchovných vzorcov, atď.) a uvoľnenie priestoru pre prejavy najrôznejších foriem násilia. Je možné síce rozlišovať medzi celospoločenskými príčinami a podmienkami týchto prejavov (napríklad nezamestnanosť členov rodiny alebo nedostatočné možnosti tzv. „výstupnej mobility" a odsúdenie na dlhodobé status quo v dôsledku nedostatočnej vzdelanostnej úrovne a profesionálnej zručnosti s ňou spojenej a tým i značne obmedzeným možnostiam uplatnenia sa na trhu práce). Tu sa stratégia opiera o profesionalitu pracovníkov v oblastiach sociálnej práce, školstva, zdravotníctva, kultúry, polície, práva, ale i mediálnej a marketingovej komunikácie, ako prekonať pomerne izolovanú a intímnu sféru rodiny v prípade potreby intervencie tak, aby ju zásah zvonka nenarúšal, aby sa – naopak – dosiahla nulová tolerancia voči násiliu medzi členmi rodiny, ktorá bude miestom vzájomnej podpory jej členov a vzájomnej pomoci viacerých generácií.

Poslednou prioritou (ale nie čo do významu) novej stratégie je **prevencia v oblasti obchodovania s ľuďmi** (5). Boj proti tomuto prejavu novodobého otrokárstva je v súčasnosti predmetom celosvetovej pozornosti a ani naša krajina nemôže byť v tomto boji len pozorovateľom. A to napriek tomu, že existujúce štatistiky v tejto oblasti nevykazujú zvlášť vysoké počty trestných činov, resp. páchateľov. Tu sa však upozorňuje na vysokú latenciu (viditeľný je iba vrchol povestného ľadovca). Vo svete sa usudzuje, že obchodovanie s ľuďmi je pre organizova-

né skupiny tretím najvýnosnejším „biznisom“ po obchodovaní so zbraňami a drogami. Obeťami obchodovania v Slovenskej republike sú najmä dievčatá a mladé ženy predovšetkým z oblastí s pomerne vysokou nezamestnanosťou a zo sociálne slabších rodín. Po vstupe našej krajiny do schengenského priestoru a otvorení vnútorných hraníc medzi krajinami existujú riziká pre rozšírenie pôsobenia tohto negatívneho fenoménu. Záleží preto aj na organizovaní preventívnych krokov, ako mu predísť a čeliť.

Takmer vo všetkých prioritách sú v rozdielnych súvislostiach „predmetom“ a objektmi obete. Vzhľadom na špecifické druhy kriminality s nimi spojené a na vyplývajúce nutné formy pôsobenia prevencie v nich, boli do stratégie začlenené s osobitným dôrazom na predchádzanie pôsobenia kriminality, čo je pravým zmyslom prevencie. Všetky priority stratégie sú „pokryté“ preventívnymi projektmi, ktorých cieľom je prispieť k zníženiu kriminality detí a mládeže, zvýšeniu bezpečnosti našich miest, prevencii a starostlivosti o prípadné obete trestných činov všeobecne a s osobitným zreteľom na obete násilia v rodine a obchodovania s ľuďmi zvlášť. Vychádzalo sa pritom z existujúcej základne štátnych orgánov, spoločenských organizácií, občianskych združení, nadácií, profesijných skupín a pod., ktoré mali potenciál participovať na riešení tej - ktorej priority. Z pochopiteľných dôvodov najširšia orientácia sa prejavila na prioritu spojenú s problematikou detí a mládeže, ktorá je už tradične najviac obsadzovanou oblasťou v rámci prevencie. Novodobé druhy, formy a prejavy kriminality (zatiaľ síce menej rozšírené, no o to nebezpečnejšie z hľadiska možností ich eskalácie) si vyžadovali oficiálnu intervenciu zo strany štátu a jeho orgánov (napr. oblasť obchodovania s ľuďmi).

Dôležitou podmienkou realizácie preventívnych projektov je ich finančné zabezpečenie. V novej stratégii je zakotvené, že jej priority si vyžadujú náležité finančné zabezpečenie v optimálnej výške – 40 miliónov Sk každoročne. Tieto prostriedky sú vyčlenené v rozpočtovej kapitole Ministerstva vnútra SR do roku 2010.

Úsilie o zabezpečenie prevencie zákonom

Vláda Slovenskej republiky sa vo svojom programovom vyhlásení rovnako zaviazala, že „zavŕši legislatívny proces zabezpečenia prevencie prijatím návrhu zákona o prevencii kriminality“. Dlho očakávaný návrh zákona o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti na svojej vyše desaťročnej ceste za schválením s doterajšími troma neúspešnými pokusmi už prešiel niekoľkými etapami pripomienkového konania, schválením vo vláde uznesením č. 598/2008 z 10. septembra 2008 a toho času je na programe rokovania Národnej rady SR s odporúčaním jej gestorského výboru zákon schváliť.

Obsahom návrhu zákona je predovšetkým vymedzenie štruktúry orgánov verejnej moci v oblasti prevencie kriminality a ustanovenie ich pôsobnosti. Ide o orgány výkonnej moci (vláda, ústredné a miestne orgány štátnej správy), ako aj ostatné orgány verejnej moci (polícia, prokuratúra, súdy, obce a vyššie územné celky – samosprávne kraje). Na miestnej úrovni sa zverujú relevantné kompetencie obvodným úradom v sídlach krajov, ktoré prostredníctvom novozriadených koordinátorov pre prevenciu kriminality budú plniť koordinačnú funkciu v oblasti prevencie kriminality v územných obvodov krajov. Taktiež sa ustanovujú pravidlá (síce prísnejšie ako tomu bolo v minulosti) na zabezpečenie racionálneho financovania projektov v oblasti prevencie kriminality z prostriedkov štátneho rozpočtu. Návrh počíta so zriadením Informačného centra pre zber a spracovanie informácií o obchodovaní s ľuďmi pre celú Európsku úniu so sídlom na Slovensku.

Uvedený zákon bude, po jeho očakávanom prijatí, významným medzníkom v zabezpečovaní prevencie kriminality na Slovensku a potvrdí opodstatnenosť argumentov, ktorými bol počas dlhého obdobia schvaľovacieho procesu obhajovaný, že: zmierni a postupne vyrovná nerovnováhu medzi prevenciou a represiou pri spoločnej kontrole kriminality, posilní prestíž a spoločenské ocenenie tých, ktorí nešetriac svoje fyzické i duševné sily vykonávajú prevenciu kriminality, zapojí do prevencie aj samosprávne orgány, ktorým úlohy takéhoto charakteru bez zákona nebolo možné uložiť, bude mať pozitívny vplyv na finančné i personálne zabezpečenie prevencie a nakoniec, že prevencia kriminality sa stane celospoločenskou záležitosťou – povinnosťou príslušných orgánov za účasti spoločenských organizácií a záležitosťou všetkých občanov.

Mgr. František Šinka, CSc.,
tajomník Rady vlády SR pre prevenciu kriminality

Contents: *In August 2007, the SR Government approved the Strategy of crime prevention in SR for 2007 – 2010. Priorities of the strategy are prevention and decrease of children's and youth's crime, safe cities, prevention of victimisation and help for the crime victims, prevention and elimination of violence on women and in families and prevention of trafficking in human beings. One of the conditions for implementation of preventive projects is their financial security. It is stated in the strategy that its priorities requires 40 mil. SKK annually. The proposal also calculates with establishment of an information centre for collection and processing of information about trafficking with human beings for the whole European Union with its seat in Slovakia.*

Stratégia prevencie kriminality v Českej republike na roky 2008 – 20011

Za vytváranie koncepcie preventívnej politiky vlády Českej republiky na medzirezortnej úrovni a za jej konkretizáciu na miestnej úrovni zodpovedá **Republikový výbor pre prevenciu kriminality,** zriadený v roku 1993. Tento medzirezortný iniciačný, koordinačný a metodický orgán funguje pri Ministerstve vnútra Českej republiky. V jeho gescii je spracovanie materiálov pre rokovania vlády Českej republiky z oblasti prevencie kriminality a schvaľovanie žiadostí o dotácie na projekty prevencie kriminality predložené mestami, vrátane výšky finančných prostriedkov z kapitoly Všeobecná pokladničná správa štátneho rozpočtu. Výsledkom medzirezortnej spolupráce je veľmi dobre vybudovaný systém prevencie kriminality, ktorý sa opiera o rezortné

preventívne programy, programy prevencie na miestnej úrovni, aktivity Polície Českej republiky, neštátnych neziskových organizácií a podnikateľských subjektov. Systém prevencie kriminality v Českej republike je založený na troch úrovniach – republikovej, krajskej a mestskej. Za najefektívnejšie z hľadiska účinnosti sú už dlhodobo považované práve programy prevencie na mestskej úrovni. Ich podstatou je kooperácia orgánov štátnej správy, samosprávy, polície a neštátnych neziskových organizácií.

Systém prevencie kriminality zahrnuje :

- sociálne opatrenia – zamerané na sociálne a ekonomické problémy, ohrozených jedincov a ich rodiny, na skupiny obyvateľov a na rizikové lokality, s cieľom zmeniť nepriaznivé socio - ekonomické prostredie;
- situačné opatrenia - nasadzovanie technických opatrení, vrátane urbanistického plánovania z hľadiska potreby bezpečia občanov, cieľom je obmedzovanie príležitostí na páchanie trestnej činnosti, zvyšovanie rizika dopadnutia pre páchateľa a znižovanie ziskov z trestnej činnosti;
- informovanie občanov a ich aktivizáciu – sprostredkovanie informácií o bezpečnostnej situácii, o účinných formách ochrany pred trestnou činnosťou, cieľom je zapájanie občanov do aktívneho spôsobu zvyšovania vlastnej bezpečnosti a bezpečnosti svojho okolia;
- budovanie realizačných kapacít – posilňovanie systému prevencie kriminality, vrátane podmienok pre realizáciu národných, regionálnych a lokálnych preventívnych stratégií a zabezpečenie ich finančnej podpory.

Hlavné cieľové skupiny preventívneho pôsobenia sú skupiny ohrozené sociálne patologickými javmi, prípadne s kriminálnou skúsenosťou. Patrí sem najmä mládež, reálni či potencionálni páchatelia a obete trestných činov.

Stratégia prevencie kriminality na roky 2008 až 2011 je koncipovaná na (1) základe súčasnej situácie v oblasti kriminality v Českej republike, (2) vychádza z najnovších poznatkov vedeckých výskumov a (3) z domácich i zahraničných skúseností. Nadväzuje na predchádzajúce stratégie a jej cieľom je ďalej zvyšovať pocit bezpečia občanov a znižovať mieru a závažnosť trestnej činnosti.

Priority stratégie spočívajú v znižovaní majetkovej a násilnej kriminality, v eliminácii kriminálne rizikových sociálne patologických javov, v obmedzovaní príležitostí k páchaniu trestnej činnosti, vo zvyšovaní rizika dopadnutia pre páchateľov a v informovaní občanov o legálnych možnostiach ochrany pred trestnou činnosťou. **Cieľovými skupinami,** ktorým bude venovaná zvýšená pozornosť je mládež ohrozená sociálne patologickými javmi alebo už s kriminálnou skúsenosťou, prvopáchatelia trestných činov, recidivisti a sociálne vylúčené komunity**.** Dôraz sa kladie na plošné zavádzanie Systému včasnej intervencie a tímov pre mládež[1], ako významného nástroje znižovania trestnej činnosti mládeže a na legislatívne zakotvenie prevencie kriminality do českého právneho systému.

[1] Základným poslaním Systému Včasnej Intervencie je pozitívna zmena situácie – správania dieťaťa pomocou rýchlej, adekvátnej a efektívnej reakcie všetkých inštitúcií, do pôsobnosti ktorých patrí starostlivosť o rizikové, ohrozené a delikventné deti. Cieľom je zabrániť rozvoju kriminálnej kariéry dieťaťa a jeho integrácia do normálneho života.

Špecifické ciele Stratégie prevencie kriminality na roky 2008 až 2011

- Fungujúci a stabilný systém prevencie kriminality na všetkých úrovniach verejne správy.
- Zvýšenie kompetencie krajov a obcí pri plánovaní a realizácii preventívnych opatrení.
- Systematická partnerská spolupráca medzi príslušnými orgánmi na všetkých úrovniach verejnej správy .
- Profesionálna stabilizácia kvalifikovaných manažerov prevencie kriminality na úrovni krajov a miest, ktorí budú disponovať potrebnými kompetenciami.
- Profesionálna stabilizácia kvalifikovaných pracovníkov Polície ČR a obecnej polície v oblasti prevencie kriminality.
- Zabezpečenie finančných zdrojov zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu krajov a obcí a európskych fondov na realizáciu úloh vyplývajúcich zo stratégie.
- Zapájanie širokého spektra subjektov do preventívnych programov, ich prípravy, organizácie a zabezpečenia.

Legislatívne zakotvenie prevencie kriminality sa očakáva v pripravovanom zákone s pracovným názvom „o ďalších opatreniach v oblasti verejného poriadku a vnútornej bezpečnosti štátu (zákon o vnútornej bezpečnosti)“, ktorý pripravuje Ministerstvo vnútra. Alternatívou by mohla byť novela. Zákonné vymedzenie prevencie kriminality bude obsahovať definíciu prevencie kriminality, výkonné subjekty realizácie opatrení a vzťahy medzi nimi, pôsobnosť v oblasti prevencie, zodpovednosť a kompetencie, vrátane finančného zabezpečenia. V súvislosti s rozsiahlou reformou Polície ČR sa pripravuje i nový zákon o Polícii ČR, v ktorom môže byť prevencia kriminality uvedená medzi hlavnými činnosťami polície.

Neštátne neziskové a organizácie sú v oblasti prevencie kriminality blízkymi partnermi všetkých úrovní verejnej správy. Ich úloha je významná najmä v oblasti sociálnej prevencie. V spolupráci s orgánmi verejnej správy sa podieľajú na plánovaní a realizácii opatrení prevencie kriminality, na ich evaluácii a na zvyšovaní kvality a efektivity svojich služieb ktoré sú finančne zabezpečované z verejných zdrojov.

PhDr. Geraldina Palovčíková, CSc.
Pomoc obetiam násilia – Victim Support Slovakia

Viac: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2007/prevence/strategie1016.html

Contents: *In the Czech Republic, a Strategy for crime prevention for 2008 – 2011 was developed. The strategy was drafted upon the current situation and is based upon the latest scientific research and domestic and foreign experience. The target groups are young people at risk, first offenders and second offenders. The system of crime prevention shall work at all levels of the public administration, the competencies of regions and municipalities in implementation of prevention shall be increased.*

Kšefty so smrťou

„Minulý rok v lete sme z patológie jednej bratislavskej nemocnice dostali oznam o úmrtí môjho svokra. V tom čase bol mŕtvy už 12 dní. Povedali nám, že ho našli zraneného v bezvedomí na ulici a z takého stavu sa už neprebral. Nijaké šaty ani doklady po ňom vraj neostali a trvalo dlho, kým ho identifikovali. Nám vraj najskôr ako sa dalo smutnú udalosť oznámili. Svokor bol sedemdesiatnik, už nepracoval a žil sám. Občas sme sa s ním stretávali, vedeli sme, že často popíjal s kamarátmi na trhovisku. Aj popíjanie bolo príčinou zriedkavého kontaktu mojej ženy s otcom.“

Tak začína svoje rozprávanie pán B. ktorý sa zo dňa na deň chtiac-nechtiac dostal do úlohy človeka, ktorého rodina hľadá svoju pravdu. Všetko, čo sme od pána B počuli mohla byť pravda, všetko sa naozaj mohlo odohrať tak ako mu to povedali. Keby sa okolo udalosti nevynárali všelijaké otázniky.

Všimnime si ich:

Do nemocnice priviezla pána Jána záchranka, kto ju privolal, sa nevie. Na oddelení ARO sa ocitol s vážnymi poraneniami hlavy a mozgu ako osoba bez mena. Podľa informácií, ktoré v nemocnici dostali pozostalí obete, bol počas celého pobytu v nemocnici stále v bezvedomí. Pán Ján na následky poranení zomrel.

„Išli sme na patológiu, ale svokra nám nechceli ukázať. Oni vraj majú identitu vyriešenú a my si môžeme akurát telo v truhle - bez toho, aby sme sa presvedčili, že je to naozaj on - iba zobrať a hotovo. Nikto nám nevedel povedať ako sa dopracovali k jeho menu. Vraj ho bol pozrieť akýsi podnapitý muž na ARO a ten ho spoznal. Zarazilo nás to, lebo na ARO nepustia ani príbuzných, nie to ešte nejakého opilca. Personál na oddelení súdneho lekárstva zaujímalo iba jedno, aby sme zaplatili za chladničku, v ktorej telo otca päť dní držali, išlo o 1500 Sk. Jeden lekár nám dokonca radil, aby sme predstierali, že si ho ideme zobrať a keď to nebude on, tak máme ujsť. Nakoniec nám povolili otca vidieť za prítomnosti polície. Identifikoval som ho, bol to on, videl som mu však iba hlavu, tvár. Ako vyzeralo jeho telo, ostalo pre nás utajené.

V deň oznámenia svokrovej smrti sme šli do jeho bytu, manželka mala od neho kľúče, bol to jej otec. Čakalo nás prekvapenie - byt už bol prevedený na iného majiteľa. Uvedomili sme si, že za mesiac, keď otec ležal v bezvedomí v nemocnici a potom počas obdobia, v ktorom bol už takmer dva týždne mŕtvy a, prirodzene, neschopný vykonávať čokoľvek, teda ani právne úkony, sa museli udiať neuveriteľné veci.

Šli sme s manželkou na políciu podať trestné oznámenie na neznámeho páchateľa pre ublíženie na zdraví a pre majetkovú ujmu. Vrátnik s nami vôbec nechcel komunikovať, nikoho nezavolal, jednoducho nás odbil, nepochodili sme. Podarilo sa nám to až vtedy, keď sme sa obrátili na Pomoc obetiam násilia (PON). S pomocou PON sme oznámenie mohli podať. V tom čase sme už totiž vedeli, že na iné osoby boli prevedené okrem bytu aj iné otcove nehnuteľnosti – pozemky v okolí Bratislavy a dom v neďalekom meste.

Na vyšetrovanie na polícii, pokiaľ ide o ublíženie na zdraví môjmu svokrovi, spomínam len s veľkou nechuťou. Za rok nám polícia nebola schopná oznámiť ako vyšetrovanie prebieha. Zaujímal som sa o vec pravidelne, ohlásil som sa, zašiel som na policajný obvod, aby som osobne zistil, ako sa veci majú. Pustili

ma iba k mreži, ktorá oddeľovala schody od vrátnice, dotyčný policajt zišiel dolu k mreži a cez ňu ma informoval, že „vec sa rieši a keď sa to uzavrie, dáme vám vedieť“. Toto sa opakovalo asi trikrát. Po roku, keď do spisu mohol nahliadnuť právnik, sa zistilo, že to bolo všetko, čo dotyčný vyšetrovateľ urobil.

Sťažovali sme sa na pomalý postup vyšetrovania a prípad bol presunutý na Prezídium Policajného zboru, na oddelenie boja proti organizovaného zločinu.“

Čachrovanie s cudzím bytom

Ako sa vlastne stalo, že byt sa z vlastníctva pána Jána dostal v priebehu takého krátkeho času do cudzích rúk? Dom, byt, aj pozemky boli v katastri prevedené z jedného majiteľa na druhého v priebehu jedného dňa! To sa podarí málokomu! Naozaj výnimočná súhra. Doklady o prevedení bytu na prvý pohľad vyzerali akoby boli v poriadku. Podpis otca, ktorý figuroval na potrebných dokladoch o predaji bytu, tiež. Až na to, že ich mal podpísať v čase, keď v bezvedomí ležal v nemocnici. Podpis pána Jána overil notár, ale grafológ, ktorého prizvala polícia v trestnom konaní a dožadovala sa ho aj rodina pána B., sa v posudku vyjadril, že autorom podpisov nie je tá istá osoba, to znamená, že sú s najväčšou pravdepodobnosťou sfalšované.

„Byt patril po otcovej smrti istému pánovi O., ten ho ale za pár dni prepísal zas na iného majiteľa. Urobil to hneď, len čo sa dozvedel, že sa o vec zaujímame. Paniu, ktorá sa stala novou vlastníčkou bytu sme informovali, že byt nie je nadobudnutý legálne, že sa môže dostať do zložitej situácie. Už som bol opatrný, preto som mal záujem stretnúť sa s ňou na polícii, aby nemala pocit, že ju zavádzam. Chcel som od nej, aby moje telefónne číslo nedala pánovi O., od ktorého byt kupuje. Samozrejme, ešte v ten deň mi dotyčný pán volal a odporúčal mi, „aby som to všetko radšej nechal tak“.

Pani teda bola informovaná o tom, že ide o podvod, no byt aj tak kúpila.

Na polícii nakoniec zistili, že ide o skupinu, ktorá sa takýmito podvodmi živí, a že prípad pána Jána nebol jediný, v ktorom vystupuje.

„Na to, aby sme toto všetko o čom hovorím urobili, bolo treba veľa času, veľa benzínu, veľa peňazí a dobré nervy. Boli to dlhé týždne, keď som pracoval iba v noci a cez deň som vybavoval veci okolo podvodu. Človek sa všeličomu priučí, aj tomu, ako sa taký podvod robí. Vymysleli si „fígeľ“ so zmenkami. V čase keď bol svokor v nemocnici, mal vraj podpísať zmenku na dva milióny korún, ktoré sa mali splatiť ešte v ten istý deň. Pod zmenku sa teda podpísal niekto iný (lebo veď svokor bol v bezvedomí) a keďže peniaze nevrátil (lebo bol ešte stále v bezvedomí), majetok prepadol v prospech toho, kto mu ich akože požičal. Právne všetko sedelo.“

To bolo v lete roku 2007. Teraz, po vyše roku pozemky v susednej dedine stále patria podvodníkovi O. a v byte býva syn spomínanej panej. O dome v neďalekom mestečku prokuratúra rozhodla, že bol nadobudnutý neprávom a má sa vrátiť pôvodnému majiteľovi. Rozhodnutie bolo doručené na katastrálny úrad, ktorý pred niekoľkými mesiacmi pokynu vyhovel, ale doteraz majetok písomne nepreviedol. Nemá o to záujem.

„Nakoniec pán O., keď mu už priháralo, sám sa prihlásil na polícii, vraj bol tzv. bielym koňom, neviem... Vo väzbe je vraj aj osoba, čo ho do celého „kšeftu“ zatiahla. Zároveň prebieha iný súd – občiansko-právne konanie, v ktorom sa moja manželka domáha vrátenia nehnuteľností podvodne prevedených na pána O., resp. pani H., terajšiu vlastníčku bratislavského bytu. Kým sa k bytu dostaneme, môže prejsť aj niekoľko rokov. Ak vôbec. To všetko je tu možné.“

V takomto položení sa ľudia zvyknú púšťať do veci sami. Veria v svoju pravdu a sú presvedčení, že všetko musia zvládnuť, vedomie, že majú pravdu, je veľmi silný motív. Stačí však prvá prekážka, ktorou bola v prípade rodiny pána B. obyčajná vrátnica na obvodnom oddelení polície a spamätajú sa. Bez právnika sa v takej situácii pohnúť nedá. Niekedy však ani s právnikom.

Potrebujeme právnika?

„Keď sa to stalo, bolo leto a až po náročnom zháňaní advokáta sme nakoniec na jedného natrafili. Prvé, čo náš advokát pán J. urobil bolo, že sa skontaktoval s našou protistranou. Zrejme ho podplatili, inak si to neviem vysvetliť. Začal nám radiť, aby sme pánovi O. dali pár stotisíc a budeme mať pokoj, byt sa nám vráti. Zakrátko som zistil, že pán advokát nehrá čistú hru. Povedal som mu niečo, čo mal vedieť len on a povedal som mu to ako nášmu advokátovi. Opäť sa situácia opakovala, pán O. mi naznačil, že o mojej dôvernej informácii vie a tak som s pánom advokátom J. skončil. I napriek tomu si dovolil odporúčať mi, aby som si rozmyslel, čo budem robiť, pretože pán O. má veľké čierne auto, v ktorom sa vždy vozia traja... Že mi niečo povedal, je samozrejme nedokázateľné, všetko sa odohralo iba medzi štyrmi očami. Zaplatil som mu za dovtedajšie služby, ktoré predstavovali tri hodiny práce, našťastie nebolo to veľa a skončili sme. Neskôr sme si našli nového advokáta, s ktorým sme spokojní, ale keďže má aj iné veci, ide to pomalšie.

Veľmi nám pomohla a pomáha Pomoc obetiam násilia. Ja som bol vždy ochotný spolupracovať, doniesť papiere a vysvetliť keby bolo treba, ale polícia nikdy nepociťovala povinnosť informovať nás. Aj to, že O. je vo vyšetrovacej väzbe, aj to, že vec prešla k inému vyšetrovateľovi, sme sa dozvedeli iba všelijakými súkromnými chodníčkami. Napísali sme približne dvadsať dopytov a prišla nám nakoniec jediná odpoveď.“

Trestné konanie vo veci podvodu stále nie je uzavreté. Ukázalo sa, že tento prípad je iba jedným zo série podobných prípadov. Zákon hovorí: Nikto nemôže previesť viac práv na niekoho iného ako ich sám vlastní. V skutočnosti to však neplatí. Podvodník O. byt nevlastnil a predsa ho previedol na inú osobu. Dodnes majú byt v rukách neoprávnení vlastníci. To by sa však nemohlo stať, keby tomu svojím konaním nenapomáhali zamestnanci úradov a rôznych inštitúcií. Pán B. konštatuje:

„Je to tak preto, lebo celý policajný a vlastne celý právny systém nefunguje. A preto ani nemôže nikoho chrániť.

Nedozvedeli sme sa napríklad ani to, na aké zranenia môj svokor zomrel, či padol na hlavu sám, či mu niekto pomohol spadnúť. A tak sa len pýtame - bol obeťou osamelosti alebo ho zneužili ľudia, o ktorých si myslel, že sú jeho priatelia?

Vyšetrovateľ prípad v časti, ktorá sa týkala podozrenia na trest-

ný čin ťažkého ublíženia na zdraví s následkom smrti uzavrel s tým, že svokrovu smrť nezavinila cudzia osoba. Pritom zo spisov vyplýva, že sa prípad nevyšetroval tak, ako sa vyšetrovať mal. Napísali sme odvolanie a o rok o dva uvidíme... Možno."

Čo si o tom myslia odborníci PON?

Výkonná riaditeľka PON PhDr. Jana Šípošová, CSc.:

Obete trestných činov alebo ich pozostalí väčšinou ťahajú pri vyšetrovaní a súdnom konaní za kratší koniec. Majú síce nejaké práva, zaručené medzinárodnými dohovormi a zákonodarstvom vlastnej krajiny, málo ich však poznajú a nie sú o nich dostatočne poučení ani vtedy, keď sa dostanú do procesov a procedúr trestného konania. Tu sú povinní strpieť rôzne úkony s cieľom objasniť konkrétny trestný čin. Pravdou však je, že ešte stále platí, že sú pre orgány činné v trestnom konaní (políciu, súdy) zaujímaví iba ako svedkovia. To, že sú zároveň ľudskými bytosťami, ktoré práve ten – ktorý konkrétny trestný čin poškodil, spôsobil traumu a niekedy doživotnú ujmu, pri objasňovaní a posudzovaní činu málokoho zaujíma. Povedané na rovinu: cieľom trestného konania je potrestanie páchateľa, nie zadosťučinenie pre poškodených.

Práve preto v civilizovanom svete pôsobia organizácie ako je naša – aby pomohli chrániť práva poškodených a zároveň sa usilovali čo možno najviac zabrániť ďalšej traumatizácii, ktorú spôsobuje (ako to ilustruje aj prípad rodiny pána B.) trestné konanie a jeho úkony.

Ako členka Rady vlády SR pre prevenciu kriminality sa snažím získať podporu pre takú zmenu alebo úpravu ustanovení trestného poriadku, ktorá by umožnila, aby polícia štandardne informovala (najmä v prípadoch násilných trestných činov) organizáciu, ktorá poskytuje služby poškodeným (u nás je to Pomoc obetiam násilia – PON) o skutkoch, ktoré sa stali a o ich obetiach. Tak by sme mohli včas a účinnejšie pomáhať ochraňovať a uplatňovať práva obetí (napr. možnosť podávať a dostávať informácie vo všetkých fázach trestného konania, ohľaduplné zaobchádzanie, bezplatnú právnu pomoc, náhradu škody). Šlo by o zavedenie tzv. referenčného systému, aký funguje napr. vo Veľkej Británii a inde. Vo Veľkej Británii majú poškodení taktiež podstatne lepšie postavenie v trestnom konaní, keď sa z trpného (alebo trpeného?) objektu stávajú aktívnym subjektom trestného konania. Iniciatívy v tomto smere sa už ujali aj zákonodarcovia v Českej republike, kde je aktuálne v legislatívnom procese riešená táto otázka v rámci rekodifikácie trestných kódexov.

Advokát Mgr. Peter Serina

- Ako sa vlastne podáva trestné oznámenie? Čo robiť, keď sa stane to, čo pánovi B, že ich nepustili od vrátnice ďalej? Kam sa obrátiť? Bývajú také prípady bežné?

P. Serina: Majú trvať na svojom, **nediskutovať** s vrátnikom, žiadať službukonajúceho policajta, zapísať si meno vrátnika a čas a podať na neho sťažnosť. V neposlednom rade je lepšie podávať trestné oznámenia písomne alebo priamo na prokuratúru. V prípade podávania trestného oznámenia je potrebné vždy si nechať podanie potvrdiť na kópii alebo podanie zasielať v obálke s návratkou. Také konanie polície ako popisuje pán B., je skôr pravidlom. Aj napriek tomu, že už nejde o železnú pravidelnosť, zďaleka to neznamená, že by takýto postup polície bol výnimkou.

- Aké sú vyhliadky rodiny pána B. na uzavretie prípadu v ich prospech?

P. Serina: Veľké, ak je ich právne zastúpenie kvalitné. Mám na mysli civilné konanie. Čo sa týka trestného konania vo veci ublíženia na zdraví s následkom smrti, tam je výsledok veľmi otázny, skôr negatívny. Čo sa týka trestného činu podvodu, tam je výsledok skôr pozitívny, ale bude si to vyžadovať čas.

- Mali ste možnosť preštudovať spisy prípadu. Kde sa urobili najväčšie chyby pri vyšetrovaní prípadu?

P. Serina: Jedinou chybou vyšetrovania je to, že sa vykonalo formálne. Polícia nevypočula osobu, ktorá privolala sanitku. Nezistila, ako došlo k zraneniam obete. Uspokojila sa s tým, že k zraneniam *mohlo* dôjsť aj pádom, nevyšetrila však, ako *skutočne* k zraneniam došlo a neprešetrila ani konanie nemocnice, v ktorej obeť ošetrovali. Polícia nepreskúmala, či sa zvolila správna liečba, nakoľko obeť nebola prijatá a liečená v nemocnici na zranenia, na ktoré zomrela, ale niekoľko dní bola liečená na podozrenie z otravy alkoholom. Taktiež polícia vôbec nezistila, kto identifikoval obeť, ani nevyšetrila a nezrekonštruovala posledné dni, resp. týždne života obete, ktoré by ju mohli spojiť so skupinou, ktorá na obeti vykonala podvod. Nestalo sa tak ani napriek tomu, že výpovede svedkov by tomu nasvedčovali. Záverom možno skonštatovať, že pochybení sa nedopustili vyšetrovatelia, či jednotlivci, ale chybný je spôsob a prístup polície k vyšetrovaniu ako taký. Dôraz sa kladie na formálne postupy a formality, pričom obsah a snaha o vyšetrenie a zistenie toho, čo sa skutočne stalo, je až druhoradá.

- Ako sa má občan, obeť dozvedieť, ako postupovať v takých veciach, s akými sa stretla v nemocnici rodina pána B, keď im nechceli ukázať telo blízkeho? Kde hľadať informácie, veď nemožno do všetkých banálnych vecí zainteresovať advokáta?

P. Serina: Žiaľ, bez znalosti právnych predpisov to v právnom štáte a fungujúcej demokracii nejde. Z uvedeného vyplýva, že to nepôjde ani bez advokáta. Najlepším riešením je mať "rodinného advokáta". **Služby advokátov poskytuje svojim klientom aj PON - Pomoc obetiam násilia.**

- Ako si môže si jednotlivec zistiť s akým advokátom má do činenia?

P. Serina: Ak má človek pocit, že jeho advokát nekoná tak ako by mal, môže od neho žiadať písomné vyjadrenie. Ak bude vyjadrenie pre neho nedostatočné, mal by na advokáta podať sťažnosť na Slovenskú advokátsku komoru.

(šk)

Contents: *The case, which helped to solve also professionals from PON – VSS, deals with problems into which the relatives of a person who died under unclear circumstances got. During his stay in hospital where he laid unconscious till he died, somebody transferred the ownership of his flat, land and house to another person. The relatives got into problems with the police which at the beginning even did not want to accept the complaint. We learn about the problems with advocates, authorities and the family did not receive any appropriate help. Later on, PON - VSS helped and successfully solved the whole case.*

Prieskum obetí kriminality na Slovensku (2)

Tento prieskum uskutočnil Odbor kriminológie a prevencie kriminality Ministerstva spravodlivosti SR v spolupráci s Ústavom pre výskum verejnej mienky Štatistického úradu SR a Centrom vedy Bratislavskej vysokej školy práva.

Cieľom prieskumu bolo zmapovať vplyv niektorých trestných činov na ich obete a priniesť vstupné informácie o skrytej trestnej činnosti. Prieskum sa uskutočnil v septembri 2007 Zameriaval sa na osoby 15 ročné a staršie.

V minulom čísle SPOLU sme dali priestor problematike Týrania, dnes vyberáme z výsledkov prieskumu ďalšiu tému,.

Lúpežné a fyzické napadnutie a sexuálne násilie

Lúpežné napadnutie

Trestné činy lúpežných prepadnutí, fyzických a sexuálnych útokov na občanov neobchádzajú ani našu krajinu. Potešiteľným zistením môže byť to, že podľa štatistík Policajného zboru SR majú násilné trestné činy klesajúci trend. Pokiaľ v roku 2002 bolo zaznamenaných 15020 násilných trestných činov, v roku 2003 ich počet dosiahol 13788, v roku 2004 13755 a v roku 2005 takýchto činov polícia zaznamenala 12906. Respondenti mali možnosť vyjadriť sa, či v čase od 1. septembra 2006 do 31. augusta 2007 boli obeťou násilného olúpenia, bezdôvodného fyzického útoku alebo sexuálneho násilia. Z grafu č. 1 je badateľné, že **obeťami olúpenia sa stali dve percentá opýtaných.**

Olúpení respondenti mohli ďalej konkretizovať, či skutok voči ich osobe sa stal viackrát. Štyria z piatich opýtaných uviedli, že lúpežné prepadnutie zažili jedenkrát a viac ako desatina uviedla, že olúpená bola dvakrát.

1/ Pri možnosti uviesť viac odpovedí súčet prevyšuje 100

Graf č. 1

Fyzické napadnutie

Fyzicky napadnutých bez príčiny (napr. dostali úder nohou, rukou, nejakým predmetom, ranu nožom, boli sotení na zem, zbití alebo ich ohrozovali strelnou zbraňou) bolo v sledovanom období uplynulého roka (od 1. septembra 2006 do 31. augusta 2007) podľa zistení prieskumu **šesť percent občanov** (graf č.2).

Graf č. 2

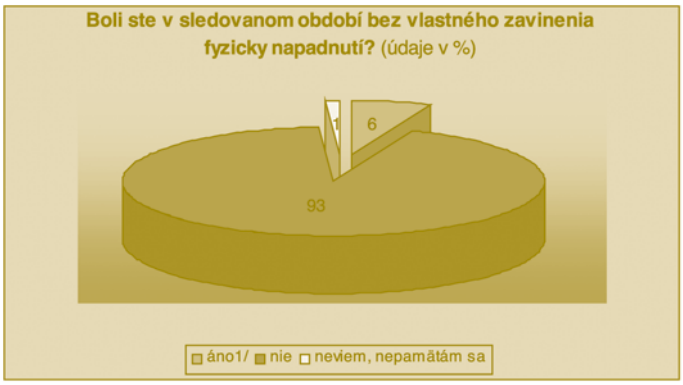

Aj v tomto prípade mali násilne napadnutí občania uviesť, či sa atak voči ich osobe zopakoval. Viac ako polovica dotknutých (56 %) uviedla, že napadnutá bola len raz. Takmer pätina (19 %) sa stala obeťou fyzického útoku dvakrát a takmer rovnaký podiel opýtaných (20 %) na vlastnej koži okúsil násilie viac ako trikrát.

Obete sexuálneho násilia a znásilnenia

Mimoriadne citlivou témou, ktorej sa venoval prieskum, bolo mapovanie rozšírenosti sexuálneho násilia, resp. znásilnení na Slovensku. Prieskum monitoroval situáciu v tomto elemente násilnej trestnej činnosti v období posledného roka. Ako vyplýva z výsledkov aktuálneho prieskumu, **jeden z päťdesiatich oslovených sa priznal,** že bol v priebehu sledovaného obdobia **obeťou sexuálneho násilia.** Vzhľadom na mimoriadne nízke početnosti odpovedí (n=31) nebolo možne vykonať bližšiu analýzu socio-demografických charakteristík respondentov. Spomenuté základné zistenia prieskumu prinášame aj v grafickej podobe (graf č.3).

Graf č. 3

Pocity respondentov počas lúpežného a fyzického napadnutia a sexuálneho násilia

V ďalšej časti sme respondentom, ktorí aspoň raz uviedli, že

boli v čase od 1. septembra 2006 do 31. augusta 2007 olúpení alebo boli bez vlastného zavinenia fyzicky napadnutí, prípadne sa stali obeťou sexuálneho násilia, položili niekoľko otázok súvisiacich s týmto incidentom.

Zaujímala nás reakcia ľudí, prípadných svedkov, teda čo sa dialo v bezprostrednej blízkosti miesta, kde boli respondenti napadnutí. Z výpovedí opýtaných sú reakcie ľudí prítomných na mieste činu zaznamenané graficky (graf č. 4).

Graf č. 4

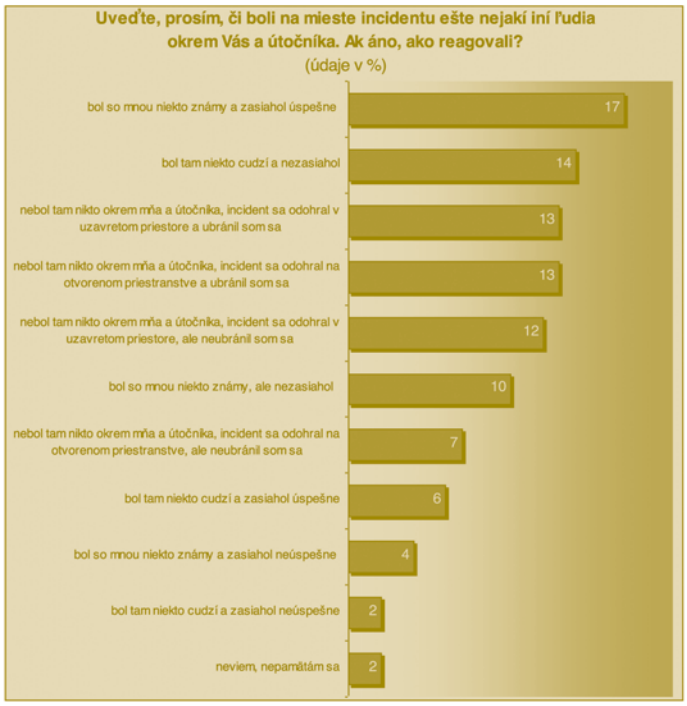

Podľa zistených údajov 45 % napadnutých uviedlo, že pri incidente neboli žiadni svedkovia, viac ako polovica (53 %) tvrdila, že tam nejaký svedok bol (niekto cudzí alebo známy). Podľa výpovedí obetí necelá polovica (49 %) reakcií bola úspešná: v 26 % prípadov sa ubránil sám, alebo zásah ďalšej osoby bol úspešný (23 %). Ostatné reakcie boli neúspešné (25 %) alebo chýbali (24 %). Ambivalentné odpovede (neviem, nepamätám si) tvorili 2 %. Z desiatich vyšpecifikovaných situácií sa najčastejšie vyskytovala tá, že **pri útoku** na ich osobu **bol s nimi niekto známy** a úspešne **proti útočníkovi zasiahol. Uviedlo** to 17 % napadnutých.

Reakcie respondentov – obetí v čase incidentu sú zdokumentované v grafe č. 5. Viac ako tretina (34 %) z nich **sa snažila násilníka udrieť, kopnúť, alebo inak paralyzovať.** Necelá tretina (30 %) napadnutých **na útočníka kričala a nadávala.** Viac ako pätina (21 %) respondentov videla **riešenie v úteku** a takmer pätina (17 %) **nebola schopná zareagovať nijako,** pretože celý incident sa odohral príliš rýchlo.

Graf č. 6 poskytuje prehľad o reakciách útočníkov na obranné konanie napadnutého. Viac ako tretina (35 %) útočníkom napadnutých obetí uviedla, že **sa im vysmial, slovne ich urážal a ponižoval**, štvrtina (25 %) **sa chcela brániť, ale toto konanie útočníka ešte viac rozdráždilo.** Pätina opýtaných (20 %) skonštatovala, že **útočník ušiel, ale stihol ešte obeti ublížiť,** resp. spôsobiť škodu a viac ako desatine oslovených **nestihol ublížiť ani spôsobiť škodu ale ušiel.** Takmer desatina (9 %) napadnutých respondentov sa **s násilníkom počas incidentu zhovárala a mala pocit, že sa im v ňom podarilo vzbudiť súcit.**

Graf č. 5

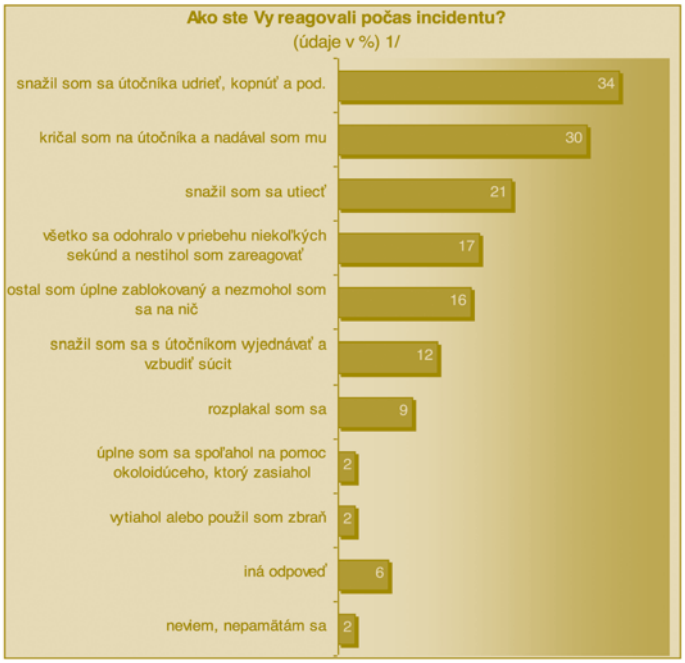

1/ Pri možnosti uviesť viac odpovedí súčet prevyšuje 100

Graf č. 6

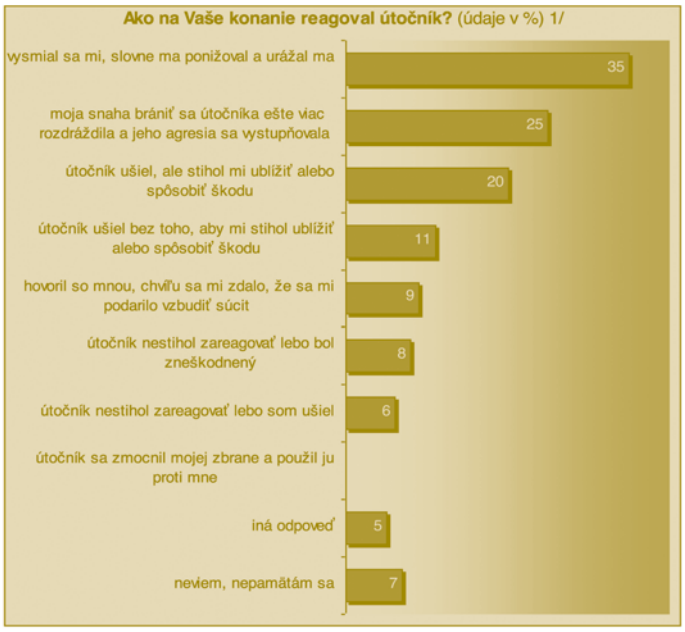

Pocity respondentov po lúpežnom a fyzickom napadnutí a sexuálnom násilí

Po takýchto nepríjemných udalostiach, keď sa človek stane obeťou útoku, môže jeho dôvera k okoliu klesnúť. Stane sa nedôverčivým a výrazne sa zvýši jeho ostražitosť k neznámym ľuďom. Ďalšia otázka preto bola nasmerovaná na zistenie, či bola narušená dôvera napadnutých k ich okoliu. Odpovede sú zaznamenané v grafe č. 7.

1/ Pri možnosti uviesť viac odpovedí súčet prevyšuje 100

Graf č. 7

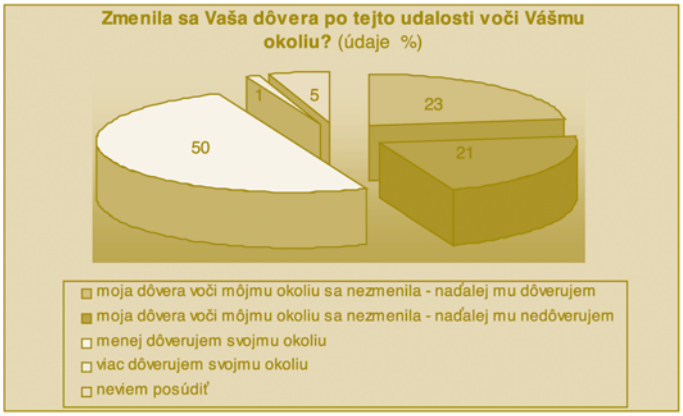

Incident **nemal vplyv** na dôveru obete k okoliu u 44 % respondentov. Necelá štvrtina opýtaných (23 %) okoliu **stále dôveruje,** viac ako pätina napadnutých (21 %) **naďalej svojmu okoliu nedôveruje.** U viac ako polovice opýtaných (51 %) **sa dôvera k okoliu zmenila.** Polovica (50 %) z tých, ktorí boli olúpení, fyzicky alebo sexuálne napadnutí v našom prieskume uviedla, že **svojmu okoliu dôveruje menej,** u 1 % sa **dôvera zvýšila.**

Sebadôvera sa po násilnom incidente **nezmenila** viac ako polovici oslovených (52 % si stále dôveruje a 5 % naďalej nedôveruje). K zmene došlo u približne tretiny obetí. Z nich asi štvrtina (23 %) **si dôveruje menej** a viac ako desatine (13 %) **sebadôvera vzrástla** (graf č.8)**.**

Graf č. 8

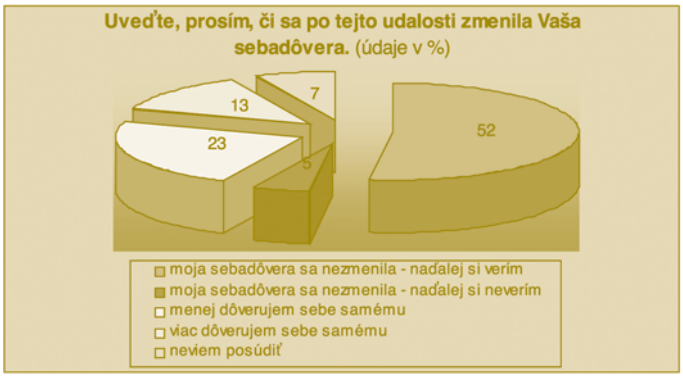

Osobná skúsenosť s fyzickým násilím, prepadnutím neznámym útočníkom môže mať pre obeť neblahé následky. Respondenti, ktorí boli v sledovanom období olúpení, fyzicky napadnutí alebo sa na nich dopustili sexuálneho násilia, mali ďalej priblížiť, či sa táto udalosť negatívne premietla do ich života. Percentuálne rozdelenie odpovedí je znázornené v nasledujúcom grafe č.9.

Graf č. 9

Najväčšia časť obetí, viac ako dve pätiny (44 %) **zažíva alebo zažila pocit strachu, obavy z opakovania situácie.** Častejšie túto odpoveď deklarovali ženy (63 %) ako muži (31 %). **Takmer štvrtina** (24 %) oslovených **zažívala nervozitu alebo podráždenosť. Viac ako pätine** (21 %) napadnutých **sa stále vnucujú myšlienky, ktoré sa týkajú inkriminovaného incidentu** a približne rovnaký podiel opýtaných **(20 %) neprimerane reaguje v nečakaných situáciách. Poruchy spánku** ako dôsledok ataku **sa prejavuje u 15 %** respondentov a **viac ako desatina** (11 %) **má problémy sa na niečo sústrediť. Štvrtina napadnutých** respondentov **si** z incidentu neodniesla negatívne následky, **nepreží va žiadne ťažkosti.** Táto odpoveď sa častejšie vyskytovala u mužov (37 %), než u žien (7 %).

Obete lúpežného a fyzického napadnutia alebo sexuálneho násilia sa vyjadrovali aj k svojej bezpečnosti pri dvoch indikátoroch. Pritom jeden smeroval k súčasnosti a druhý bol zameraný na minulosť, presnejšie na čas pred útokom na ich osobu.

Graf č. 10

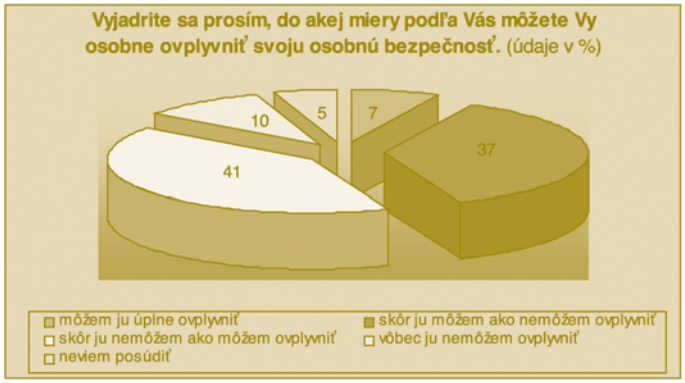

Graf č. 10 ilustruje reakcie respondentov na otázku o možnos-

ti ovplyvnenia vlastnej bezpečnosti. Súhrnne **viac ako dve pätiny** (44 %) opýtaných deklarovali, že **svoju bezpečnosť dokážu ovplyvniť** (7 % úplne a 37 % skôr). **Viac ako polovica** (51 %) napadnutých respondentov si myslí, že **svoju osobnú bezpečnosť nedokážu ovplyvniť** (41 % ju skôr nemôže a 10 % svoju bezpečnosť ovplyvniť nemôže vôbec) .

Na otázku skúmajúcu možnosť ovplyvnenia osobnej bezpečnosti napadnutých respondentov pred násilným činom sa odpovede oslovených výraznejšie odlišovali. Dokumentuje to graf č. 11.

Pred inkriminovanou udalosťou mala pocit, že svoju osobnú bezpečnosť môže ovplyvniť, súhrnne viac ako polovica respondentov (53 %), po udalosti len 44 %. Pritom úplne si tým bolo istých 21 % opýtaných, po napadnutí len 7 %. To, že svoju bezpečnosť nemôžu ovplyvniť, si pred nepríjemnou udalosťou mysleli viac ako dve pätiny (41 %), pripomeňme, že po incidente tento podiel vzrástol na viac ako polovicu.

Graf č. 11

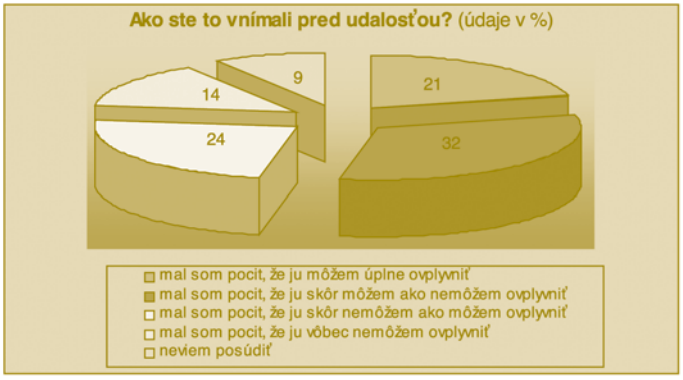

Oslovení občania, ktorí sa v čase od septembra 2006 do augusta 2007 stali obeťou lúpeže, mohli bližšie rozviesť, čo pociťujú ako najväčšiu ujmu. Ich odpovede sú znázornené v nasledujúcom grafe č.12.

Graf č. 12

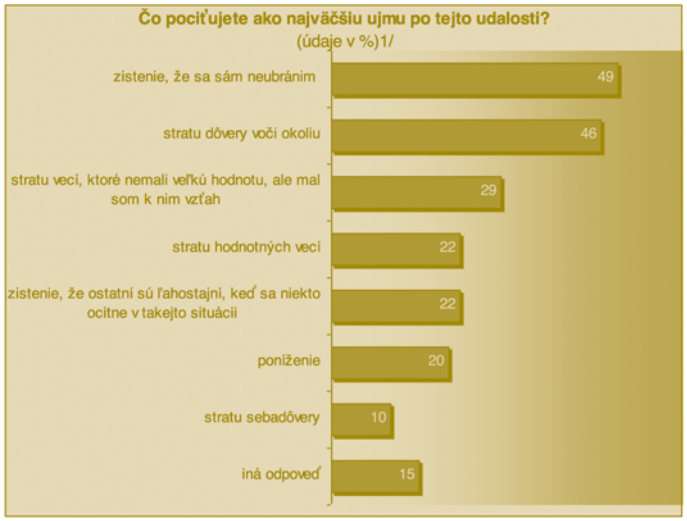

U približne polovice (49 %) z olúpených prevláda zistenie,

že **sa sami nedokážu ubrániť. Menej ako polovica** (46 %) pociťuje ako najväčšiu ujmu **stratu dôvery voči okoliu. Necelú tretinu** (29 %) najviac **mrzí strata nie príliš hodnotných vecí,** ku ktorým však mala obeť zvláštny vzťah. **Viac ako pätina** (22 %) spomedzi olúpených respondentov ako najväčšiu ujmu považuje **stratu hodnotných vecí,** resp. zistenie ľahostajnosti iných k takto postihnutým. **Pre pätinu opýtaných** (20 %) **je** najväčšou **ujmou ponílenie.**

Robert Chalka, Jaroslav Holomek,
Daniela Košecká, Michaela Klaciková

Contents: *In the second part of the survey on criminality in Slovakia, the authors mentioned statistical data about robberies and sexual violence. They tried to find out the feelings of the victims during the incident and change of their approach to others. The victims talked also about possibilities to defend themselves against the aggressor or in case of assault. The survey on the above mentioned topics deals also with the behaviour of the aggressor and gives answers to questions of the victim's mental conditions after the incident.*

Stále je tu miesto pre Nádej

Človek sa stretáva s nezáujmom druhých na každom kroku. Sme zvyknutí, že naše problémy nebude rozoberať nikto iný a ak aj áno, tak zvyčajne vtedy, keď sa na nich chce „zabaviť". Žijeme vo svete rýchlych rozhodnutí, nedostatku času pre našich najbližších a najmä mnohí sa strácame vo víre vlastných životov. Až vtedy, keď sa dostaneme na určitú životnú križovatku si uvedomíme, že aj to najmenšie porozumenie zo strany niekoho iného a pochopenie toho, čo nás trápi, nás dokáže znova rozveseliť a vrátiť nám silu do života. K tým, ktorí dokážu poskytnúť takúto dôležitú podporu, patrí aj **Nadácia VÚB** a jej nadačný program ***pre Nádej***.

Nádej znamená novú šancu

Cieľovou skupinou pomoci nadačného programu *pre Nádej* sú najmä mentálne a telesne postihnutí spoluobčania, ktorí kvôli nepriazni osudu majú problémy so začlenením sa do života i do pracovného procesu. Pomoc tejto skupine sa uskutočňuje formou finančnej aj nefinančnej podpory pre občianske združenia a iné mimovládne organizácie, ktoré sa touto problematikou primárne zaoberajú. Tí, ktorí za nadačným programom stoja, si veľmi dobre uvedomujú, že nestačí iba mať nápad, ale treba ho aj zrealizovať, nestačí len vymyslieť nejakú myšlienku, ale postupne sa o ňu starať ako o malé dieťa, naučiť ho, aby ho okolie vnímalo, počúvalo a porozumelo mu. Takto sa narodili a postupne začali písať svoj príbeh viaceré zaujímavé projekty, ktoré už do dnešného dňa spojili mnoho osudov a pomohli ľuďom v ťažkých životných situáciách.

Najmilšou skupinou, ktorá je podporovaná zo strany nadačného programu *pre Nádej* sú deti z náhradných rodín, ktorých náhradní rodičia môžu raz ročne čerpať prostriedky pre svoje deti, a to predovšetkým na vzdelávanie a aktivity cez voľný čas.

Projekt sa volá **Všetci sú doma** a je jediným projektom, ktorý pomáha už existujúcim náhradným rodinám. V praxi to znamená, že rodiny dostanú príspevok na školné, družinu, krúžky, učebnice, štipendiá, cestovné do školy, poplatky za internát, nákup hudobného nástroja alebo športového výstroja pre deti. Práve títo najmenší, ktorí už od narodenia nemali to šťastie vyrastať so svojimi biologickými rodičmi a prežili mnohé útrapy kým sa dostali do nových rodín kde ich prijali s láskou, by sa mali venovať niečomu, čo ich napĺňa radosťou a rozvíja ich talent. Prostriedky, ktoré Nadácia VÚB venuje na vzdelávanie detí z náhradných rodín dosahujú každoročne minimálne výšku jedného milióna slovenských korún.

Asi najviac diskriminovanou skupinou obyvateľstva, a to nielen u nás, sú už spomínaní zdravotne postihnutí občania. Hovorí sa, že ak má človek zdravie, má všetko a mnohí z nás si veľakrát ani nevieme predstaviť, s čím všetkým musí zdravotne postihnutý človek bojovať. Predovšetkým sú to neviditeľné prekážky a otvorená nerovnosť príležitostí, ktoré im bránia plnohodnotne sa zapojiť do všetkých oblastí spoločenského života. Pomoc týmto ľuďom sa stala v rámci nadačného programu *pre Nádej* jednou z nosných, nakoľko jeho cieľom je zabezpečiť im lepší prístup k vzdelaniu a najmä pracovnému uplatneniu, k službám a iným dôležitým oblastiam života. Konkrétnym uskutočnením cieľa programu je podpora chránených dielní, a to formou grantov pre chránené dielne a mimovládne organizácie zaoberajúce sa konkrétnym riešením problému. Finančné prostriedky vyčlenené na veľkorysé granty vo výške 250.000 – 500.000 Sk na projekt sa ročne pohybujú okolo 3 mil. Sk.

Ďalšou oblasťou podpory zo strany Nadácie VÚB je pomoc onkologickým pacientom. Spolufinancuje napríklad projekt **Dobrý anjel** a poskytuje finančné dary nemocniciam, špecializovaným klinikám a mimovládnym organizáciám.

Medzi namiMnohí z nás už počuli o občianskom združení Medzi nami. Jeho poslaním je pomáhať ľuďom, ktorí sa bez vlastného pričinenia, riadením osudu ocitli v núdzi alebo dostali na ulicu. Nadácia VÚB už dva roky tento projekt podporuje sumou 550 000 slovenských korún. Pomoc je ponúknutá ľudom, ktorí si uvedomujú, že nie peniaze, ale vzájomná podpora a úcta sú to najdôležitejšie, čo im pomôže vyrovnať sa so stratou domova alebo práce, ľuďom, pre ktorých aj desaťtisíc korún je miliónom. Občianske združenie Medzi nami sa usiluje pomáhať sociálne slabším rodinám a rodinám s postihnutým príbuzným preklenúť ich často bezútešnú situáciu. Ľudia z týchto príbehov obvykle žijú v režime, ktorý je ťažkou skúškou ich psychiky. Neraz ide o viacdetné rodiny alebo rodiny s postihnutým členom, kde sa všetci obetujú, venujú všetku svoju starostlivosť i voľný čas ťažko chorému a príbuzní nemajú šancu ani financie na bežný životný štandard či kultúru. V spolupráci s časopisom Nota Bene prináša združenie každý mesiac konkrétny príbeh ľudí, ktorým bola pomoc poskytnutá.

PhDr. Martina Slezáková
vedúca štábneho útvaru Spoločenská zodpovednosť, Nadácia VÚB

Contents: *Foundation of the General Credit Bank tries to provide help there were the society needs it. The article describes activities of employees providing their help to disabled children and adults.*

Naša recenzia

Názov: Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů
Podtitul: Příručka pro pomáhající profese
Autori: Ludmila Čírtková, Petra Vitoušová a kolektiv
Formát: 14×21 cm, 192 stran
EAN: 9788024720142
ISBN: 978-80-247-2014-2
Nakladateľ: GRADA Publishing, a.s.
Dátum vydania: 15.02.2007
Katalógové číslo: 3012
Počet stránok: 191
Bežná cena: 321 Sk (€10.66)
Cena v internetovom kníhkupectve v SR: 289 až 313 Sk (€9,59 - €10,39

Knižka, ktorá vyšla pri príležitosti 15. výročia existencie našej sesterskej organizácie v Českej republike - Bílého kruhu bezpečí je na knižnom trhu už viac než rok. Jej aktuálnosť je však nepochybná i dnes, pri príležitosti 60-teho výročia prijatia Všeobecnej deklarácie ľudských práv a Medzinárodného dňa ľudských práv, ktoré si pripomíname 10.decembra 2008.

Publikácia, ktorá prináša cenné praktické rady všetkým, ktorí prichádzajú do kontaktu s obeťami kriminality a môže byť užitočná odborníkom i samotným obetiam, ktoré hľadajú cestu riešenia svojich problémov, Komplexný pohľad na **Psychológiu obete**, zahrnuje otázky viktimizácie a dopadu trestného činu na obeť i na jej okolie a upozorňuje na riziko vzniku posttraumatickej stresovej poruchy vrátane faktorov, ktoré zvyšujú pravdepodobnosť jej vzniku. V súvislosti s tzv. syndrómom obete, oboznamuje knižka na základe nových poznatkov viktimológie so špecifickými syndrómami viktimizácie vo vzťahu k určitým druhom zločinov a s mýtmi laickej viktimológie, ktoré sú pomerne rozšírené a môžu obeť značne poškodiť.

Obetiam dopravných nehôd a vybraných deliktov – majetkových, násilných a mravnostných trestných činov je venovaná celá rozsiahla kapitola z pera známeho kriminalistu Martina Kloubka, ktorú doplnili state o domácom násilí a nebezpečnom prenasledovaní (stalkingu)..

Autormi ďalšej časti **Zraniteľné obete a svedkovia**, sú známa psychiatrička Jana Drtilová, ktorá sa viac ako 30 rokov venuje detským obetiam násilia, psychologička s bohatými skúsenosťami v oblasti problematiky seniorov Martina Venglářová a skúsená sociálna pracovníčka Nadežda Špatenková, ktorej kapitolka o trúchlení a zásadách pre kontakt s pozostalými po obetiach zaujme každého profesionála.

Kapitola **Pomoc obetiam** podáva konkrétne a praktické odborné rady týkajúce sa pomoci obetiam (laickej pomoci, psychologickej intervencie, následnej psychologickej starostlivosti, sociálnej pomoci a právnej pomoci). Posledná časť publikácie, **Práva obetí** sa podrobne venuje právnym otázkam - právam poškodeného, právu na zmocnenca a na právnu pomoc, náhrade škody a peňažitej pomoci a ochrane svedka v trestnom konaní.

Autori publikácie Petra Vitoušová, Ludmila Čírtková, Martin Kloubek a ďalší aktívni členovia/nky Bílého kruhu bezpečí, ponúkli pracovníkom pomáhajúcich profesií, lekárom, kriminalistom, sudcom, zástupcom štátnej správy, ale i študentom škôl so sociálne právnym či zdravotníckym zameraním a ďalším odborníkom svoje mnohoročné skúsenosti, odborné poznatky i praktické odporúčania. Možno v nej i vy nájdete obohatenie a inšpiráciu pre zdokonalenie vlastných postupov v oblasti pomoci obetiam trestných činov.

PhDr. Geraldina Palovčíková, CSc.
Pomoc obetiam trestných činov – Victim Support Slovakia

Slabé miesta v pomoci obetiam domáceho násilia

Občianske združenie Pomoc ohrozeným deťom - Centrum Nádej zorganizovalo v novembri 2008 konferenciu na tému Domáce násilie – slabé miesta v systéme pomoci jeho obetiam. Súčasťou programu konferencie bolo tiež stretnutie členských organizácií platformy **Liga za život bez násilia.**

Zárukou kvality konferencie bol už samotný výber tém a lektorov. Ako prvá vystúpila s informáciou o silných a slabých stránkach systému pomoci obetiam domáceho násilia v ČR Mgr. P. Vitoušová, prezidentka Bílého kruhu bezpečí. Zaujal najmä postup a metódy presadzovania tohto systému do reality. Pozoruhodné sú tiež výsledky spolupráce s políciou, justíciou a činnosť tzv. krízových centier – táto problematika by si zrejme zaslúžila samostatný príspevok.

Domácemu násiliu a jeho špecifikám, všeobecnej charakteristike obetí a typológii obetí sa venovala vo svojom veľmi zaujímavom príspevku Doc. PhDr. L. Čírtková, CSc., zaujala najmä kategorizácia obetí domáceho násilia – pravé, nepravé a falošné obete.

Mgr. R. Dobrovodský, LL.M. hovoril o právnych nástrojoch na elimináciu násilia v rodine a súčasnom stave slovenského právneho poriadku. O nemeckých skúsenostiach s ochranou obetí domáceho násilia a právnych úpravách ochrany pred „stalkingom" v nemeckom trestnom práve informoval Dr. Martin Heinrich, advokát zo Stuttgartu.

Extrémne násilie v dnešnej českej spoločnosti z pohľadu psychológa bolo v druhý deň konferencie témou prednášky PhDr. S. Hubálka. Zameral sa na ľudskú agresivitu, jej teoretické spracovanie a posúdenie psychologických faktorov násilia.

Za vhodne zvolené a prínosné možno považovať témy workshopov : Eliminácia rizík v systéme pomoci obetiam domáceho násilia v praxi, Tvorba kampaní ako nástroj ovplyvňujúci verejnú mienku, Riešenie prípadov domáceho násilia v praxi, Slabé miesta v systéme liečby páchateľov násilia a v starostlivosti o obete násilia, Výmena skúseností s aplikáciou práva proti násiliu v rodine – iniciatíva pre zákonodarcov do a Psychoterapia versus poradenstvo u obetí domáceho násilia.

Mgr. Tatiana Tureková
Linka pomoci PON - VSS

Rakúsko oslávilo 30 rokov pomoci obetiam kriminality

V ostatných číslach SPOLU sme podrobnejšie informovali o službách pre obete v Európe a uverejnili sme aj zoznam členských organizácií nadnárodnej organizácie **Victim Support Europe**. Tvorí ju 21 mimovládnych organizácií v 19 krajinách Európy.

Medzi organizácie s najdlhšou tradíciou patrí pre nás veľmi blízka sesterská organizácia – rakúsky **Weisser Ring** (Biely kruh). V súčasnosti pôsobí vo všetkých deviatich rakúskych spolkových krajinách, má 14 pobočiek a ďalšie sa pripravujú na otvorenie. Od polovice roka 2007 je táto sieť doplnená nepretržitou službou telefonickej Linky pomoci 0800 112 112. V celom systéme pracuje okolo 300 pracovníkov. V roku 2007 poskytli služby cca 10 000 obetiam.

V uplynulých dňoch rakúsky **Weisser Ring** oslávil 30 rokov svojej činnosti v prospech obetiam trestných činov. A oslávil ich naozaj dôstojne – slávnostným zasadnutím v rakúskom parlamente s účasťou najvyšších štátnych predstaviteľov Rakúskej republiky, významných zahraničných osobností i zástupcov sesterských organizácií z Nemecka, Česka a Slovenska.

Celé podujatie sa nieslo v duchu vysokého uznania a ocenenia práce organizácie pomáhajúcej rakúskym obetiam trestných činov. Prejavilo sa to v atmosfére, ktorá panovala v ten deň i v jeho predvečer v rakúskom parlamente.

Hostiteľkou podujatia bola predsedníčka Národnej rady *Mag. Barbara Prammer* a prezident **Weisser Ring Österreich** *Prof. Udo Jesionek (obr. 1)*. Hlavný prejav predniesol spolkový prezident *Dr. Heinz Fischer (obr. 2)*. Nasledovali prejavy ministerky spravodlivosti *Dr. Marie Berger*, ministerky pre ženy, médiá a regionálnu politiku *Heidrun Silhavy* a vysokých predstaviteľov ministerstva sociálnych vecí a ministerstva vnútra. Vzácnym zahraničným rečníkom bol jeden z najvýznamnejších predstaviteľov svetovej viktimologickej vedy profesor *Jan van Dijk (obr. 4)* z medzinárodného viktimologického inštitútu Univerzity Tilburg (Holandsko). Neslobodno však zabudnúť na tú, bez ktorej si nielen rakúsky **Weisser Ring** (**WR**), ale ani **Victim Support Europe** (**VSE**) nevieme predstaviť - *Mag. Marianne Gammer*, výkonnú riaditeľku **WR** a členku výkonného výboru **VSE** *(obr. 3)*.

Bola pre mňa česť, že som sa mohla osobne zúčastniť na podujatí, ktoré okrem slávnostnej atmosféry, radosti so stretnutia s priateľmi (na *obr. 5 s Dr. Helgard van Hullen* z **Weisser Ring Nemecko**) bolo výrazom vďačnosti a zadosťučinenia za neľahkú prácu, ktorá sa nerobí pre peniaze ani pre slávu. Aj kvôli neľahkej situácii, v akej sa v oblasti pomoci obetiam nachádzame na Slovensku, bolo pre mňa zdrojom inšpirácie a nádeje, že **možno raz aj u nás spoločnosť lepšie dovidí na tých, „ktorí to nemajú napísané na čele" – na obete trestných činov.**

PhDr. Jana Šípošová, CSc.
Pomoc obetiam násilia – Victim Support Slovakia

(obr.1)

(obr.3)

(obr.2)

(obr.4)

(obr.5)

POMOC OBETIAM NÁSILIA
VICTIM SUPPORT SLOVAKIA

Mimovládna organizácia na pomoc obetiam trestnej činnosti.
Člen Victim Support Europe

P.O.BOX 83, 820 05 Bratislava 25
Tel./Fax: 02/52632496
e-mail: info@pomocobetiam.sk
web: www.pomocobetiam.sk
IČO: 31795382, DIČ: 2021454798
Bankové spjenie:
Volksbank Slovensko, a.s.,
číslo účtu: 4010114018/3100

Stará pani, ktorú okradli na ulici...
Muž, ktorého bezdôvodne napadol sused
a zbil ho do bezvedomia...
Žena, ktorú znásilnili....
Živiteľ rodiny, ktorého zabili pri lúpežnom prepadnutí...
Chlapec, ktorého na prechode pre chodcov dokaličil
bezohľadný vodič...
Rodina trpiaca pod krutou rukou tyrana...
Rodičia, ktorých zneužívajú a týrajú vlastné deti...

Vinníci sú dolapení a potrestaní, pykajú za svoje činy.
No potrestané sú aj ich obete.

Sú potrestané, lebo:
- Nepoznajú svoje práva pri vyšetrovaní trestného činu ·
- Nevedia, že si môžu uplatniť náhradu škody ·
- Nevedia, kde hľadať pomoc ·
- Nechcú svojimi trápeniami a obavami zaťažovať svojich blízkych, tak o nich nehovoria ·
- Nepoznajú metódy a postupy používané pri vypočúvaní a pri súdnom procese ·
- Nevidia východisko z ťažkej životnej situácie ·

V takých chvíľach je potrebná pomocná ruka.
Sme pomocnou rukou, sme POMOC OBETIAM NÁSILIA.

Od roku **1997** sa na nás obrátilo 6 000 obetí, dovedna sme im poskytli **17 000** konzultácií. **BEZPLATNE.** Avšak všetko niečo stojí – psychológovia, právnici, sociálni poradcovia, aj prevádzka deviatich poradní po celom Slovensku. Sme občianske združenie závislé od dotácií, príspevkov a darov. Pomôžte aj **VY** svojim darom udržať a ďalej rozvíjať našu činnosť. Ani jeden z nás nevie, kedy sám bude potrebovať pomocnú ruku.

POMÔŽTE NÁM POMÁHAŤ!

Ďakujeme
Tím Pomoc obetiam násilia – Victim Support Slovakia

Poradne POMOC OBETIAM NÁSILIA v SR: BEZPLATNÉ PORADENSTVO A SLUŽBY PRE OBETE A SVEDKOV TRESTNÝCH ČINOV

Bratislava, Cintorínska 3, Tel. | Fax | Záznam 02 5263 2495, *bratislava@pomocobetiam.sk*
Trnava, Trhová 2, Tel. | Fax | Záznam: 033 5505 535, *trnava@pomocobetiam.sk*
Nitra, Fraňa Mojtu 18, Tel. | Fax | Záznam: 037 7721 209, *nitra@pomocobetiam.sk*
Trenčín, Kniežaťa Pribinu 24, Tel. | Fax | Záznam: 032 7442 403, *trencin@pomocobetiam.sk*
Banská Bystrica, Ul.ČSA 25, Tel. | Fax | Záznam: 048 4152 323, *bystrica@pomocobetiam.sk*
Žilina, Horný Val 24, mobil: 0907 425 134, *zilina@pomocobetiam.sk*
Poprad, Kežmarská 3524|9|2. posch., Tel. | Fax | Záznam: 052 7725 068, *poprad@pomocobetiam.sk*
Prešov, Požiarnická 3, Tel. | Fax | Záznam: 051 7711 524, *presov@pomocobetiam.sk*
Košice, Kmeťova 20, Tel. | Fax | Záznam: 055 6252 929, *kosice@pomocobetiam.sk*

POMOC
OBETIAM
NÁSILIA

LINKA POMOCI OBETIAM

Informácie o službách a krízové poradenstvo: **0850 111 321**
Zvýhodnené číslo prístupné z celého územia SR bez predvoľby.

Príspevky do časopisu SPOLU: Prosíme všetkých, ktorí pri svojej práci prichádzajú do kontaktu s obeťami trestných činov, aby sa o svoje názory a skúsenosti podelili vo forme príspevku do nášho časopisu. Redakcia si vyhradzuje právo na redakčnú úpravu. Príspevky zasielajte na e-mailovú adresu: spolu@pomocobetiam.sk